

Αξιότιμε κ. Αλιάγα,

Ως εκπρόσωποι ενεργειακών κοινοτήτων και σχετικών εθνικών και ευρωπαϊκών υποστηρικτικών φορέων, αναλαμβάνουμε την πρωτοβουλία να σας αποστείλουμε την παρούσα ανοιχτή επιστολή καθώς επιθυμούμε να αναδείξουμε τον κρίσιμο ρόλο τους ως προς την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και τη δίκαιη ενεργειακή μετάβαση της χώρας, επιδιώκοντας να συμβάλλουμε στο έργο σας για την ενίσχυση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων.

Η υποστήριξη και η περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων κρίνεται καίριας σημασίας, ιδιαίτερα εν μέσω της πρωτοφανούς ενεργειακής κρίσης που διανύουμε. Πέρα από τη δραστηριότητα της παραγωγής ενέργειας, οι ενεργειακές κοινότητες είναι η μόνη οντότητα, η οποία εξ ορισμού, εργάζεται για την ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των μελών της για την εξοικονόμηση ενέργειας και λειτουργεί ενισχυτικά προς τη “συμφωνία για την ενέργεια” που επικοινωνείται σε όλα τα μέσα από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προκειμένου να θωρακιστεί η ενεργειακή ασφάλεια της χώρας. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο σημαντικός ρόλος του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων αναδεικνύεται με τον πλέον emphaticό τρόπο, καθώς η ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην αγορά ενέργειας μέσω των ενεργειακών κοινοτήτων αναγνωρίζεται ως σημαντικός πυλώνας αντιμετώπισης των τρεχουσών αλλά και των επικείμενων προκλήσεων αναφορικά με την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης, την αύξηση της τοπικής αποδοχής των έργων Α.Π.Ε και την ενίσχυση του τοπικού ενεργειακού εφοδιασμού.

Συνεπώς, ο προς διαβούλευση Νόμος έχει καθοριστικό ρόλο στη διαφύλαξη των ήδη υφιστάμενων ενεργειακών κοινοτήτων στη χώρα μας αλλά και στη θωράκιση του θεσμού, και θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή προκειμένου να δημιουργηθεί το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο για την ενίσχυση και την εύρυθμη λειτουργία του θεσμού αλλά και για τη διασφάλιση του πρωταρχικού σκοπού του, ήτοι την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στην αγορά ενέργειας.

Συγκεκριμένα με την παρούσα επιστολή θέλουμε να τοποθετηθούμε συλλογικά ως προς το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ – ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΕΕ 2018/2001 ΚΑΙ 2019/944».

Θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε ότι το παρόν κείμενο δεν είναι προϊόν αβίαστης προσπάθειας και προχειρότητας. Έχει προκύψει με τη συλλογική δουλειά μιας μεγάλης ομάδας εκπροσώπων ενεργειακών κοινοτήτων και οργανισμών, ανάμεσα στους οποίους επιστήμονες, κάτοχοι διδακτορικών διατριβών και μεταπτυχιακών τίτλων, καθηγητές πανεπιστημίων, πρώην Δήμαρχοι, πρώην στελέχη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επαγγελματίες κλπ. Πέρα από την προσωπική δουλειά του καθενός μας, το παρόν κείμενο είναι και το προϊόν πολυώρων τηλεδιασκέψεων ανάμεσα στους προαναφερόμενους εκπροσώπους. Παρακαλούμε, συνεπώς, θερμά, να αντιμετωπιστεί με τη δέουσα προσοχή.

Γενικές Παρατηρήσεις επί του Νομοσχεδίου

Σημειώνουμε ορισμένα θετικά σημεία στο νομοσχέδιο (τα οποία επισημαίνουμε παρακάτω) αλλά **προβληματιζόμαστε ιδιαίτερα με την εισαγωγή 2 νέων ορισμών για ενεργειακές κοινότητες**. Όπως

αναφέρεται και στο transposition guidance document¹ που έχει δημοσιεύσει η REScoop.eu, κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσης των διατάξεων για τις ενεργειακές κοινότητες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την κατάσταση που ήδη υπάρχει στο εθνικό επίπεδο. Στην Ελλάδα υπάρχει ήδη ο νόμος 4513/2018 για τις ενεργειακές κοινότητες, ο οποίος έχει στοιχεία και από τις δύο ευρωπαϊκές Οδηγίες. Με βάση, λοιπόν, αυτή τη νομοθεσία και το γεγονός ότι επί του παρόντος έχουν δημιουργηθεί στην Ελλάδα πάνω από 1400 ΕΚΟΙΝ, **προτείνουμε να γίνουν κάποιες αλλαγές και προσθήκες στον υπάρχοντα νόμο και όχι να καταργηθεί ο ν. 4513/2018 και να δημιουργηθούν εκ νέου 2 νέοι ορισμοί σε δύο διαφορετικούς νόμους.** Παρά τα προβλήματα που υφίστανται στο υπάρχον πλαίσιο² θεωρούμε πως ο νόμος 4513/2018 πρέπει να βελτιωθεί - **όχι να αντικατασταθεί.** Διαφορετικά, με την εισαγωγή 2 νέων ορισμών - οι οποίοι, μάλιστα, παρουσιάζουν αρκετές συνάψεις και αλληλοκαλύπτονται σε αρκετά σημεία - θα οδηγηθούμε αναπόφευκτα σε μία κατάσταση σύγχυσης ως προς τις διαφοροποιήσεις αυτών και το νομοθετικό πλαίσιο τους. Προτείνουμε, λοιπόν, τη διατήρηση του νόμου 4513/2018 και την προσθήκη των 2 νέων ορισμών στον ως άνω αναφερόμενο νόμο, εισάγοντας διαφοροποιήσεις αναφορικά με τις δραστηριότητές τους και τα πιθανά μέλη αυτών.

Επιπροσθέτως, προβληματιζόμαστε ιδιαίτερα με τα άρθρα που επιτρέπουν τη δυνατότητα ίδρυσης ενεργειακών κοινοτήτων αποκλειστικά επιχειρήσεων. Είναι φυσικά θεμιτό να στηριχθούν Δήμοι και επιχειρήσεις ώστε να στραφούν προς τις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, **ωστόσο δεν χρειάζεται να χρησιμοποιηθεί η νομική μορφή των ΕΚΟΙΝ για αυτό το σκοπό. Μπορούν να στηριχθούν αυτοί οι παράγοντες σε κάποιο άλλο νομοθέτημα.** Όπως αναφέρεται και στο Άρθρο 2(16) της Οδηγίας για τις ΑΠΕ, οι ΕΚΟΙΝ λειτουργούν με ανοιχτή και εθελοντική συμμετοχή και με βασικό σκοπό να ενισχύσουν τη συμμετοχή των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση και να τους επιτρέψουν να συμμετάσχουν στην αγορά ενέργειας χωρίς διακρίσεις σε σχέση με άλλους φορείς.

Προκειμένου να προστατευτεί ο θεσμός των ενεργειακών κοινοτήτων στη χώρα μας από κεκαλυμμένες ιδιωτικές πρωτοβουλίες και ευκαιριακούς επενδυτές και κυρίως για να αναδειχθούν οι αυθεντικές πρωτοβουλίες των τοπικών κοινοτήτων, χρήσιμο και πλέον απαραίτητο θα ήταν να διαμορφωθεί **ένας ελεγκτικός μηχανισμός** που θα φέρει την ευθύνη ελέγχου της συνδρομής των απαραίτητων κριτηρίων κατά το στάδιο σύστασης των ενεργειακών κοινοτήτων, τόσο των Κ.Α.Ε. όσο και των Ε.Κ.Π. Επιπλέον, σημαντικός είναι ο έλεγχος αυτών και κατά τη διάρκεια λειτουργίας τους και ειδικότερα ο έλεγχος του ανώτατου ορίου συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο (20% και 40% για Ο.Τ.Α.), ώστε να διασφαλίζεται ο συνεταιριστικός τρόπος λειτουργίας τους.

Βάσει του Άρθρου 22(4) της Οδηγίας για τις ΑΠΕ, τα Κράτη Μέλη οφείλουν να δημιουργήσουν ένα υποστηρικτικό πλαίσιο για τις ΕΚΟΙΝ, καταργώντας αδικαιολόγητους φραγμούς. Οι νέοι ορισμοί ενδέχεται να δημιουργήσουν ακόμα περισσότερα γραφειοκρατικά κωλύματα, καθώς οι διαφορές ανάμεσα στα τρία είδη ΕΚΟΙΝ θα προκαλέσουν σύγχυση και καθυστερήσεις, καθώς και περαιτέρω καταστρατήγηση του θεσμού από ιδιωτικά συμφέροντα (δηλαδή, κεκαλυμμένες ιδιωτικές εταιρίες με

¹ <https://www.rescoop.eu/news-and-events/press/energy-communities-under-the-clean-energy-package>

² Τα προβλήματα αυτά και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ΕΚΟΙΝ αναγράφονται αναλυτικά στην έκθεση που δημοσιεύθηκε από την Greenpeace, WWF, Electra Energy και REScoop.eu τον Φεβρουάριο του 2021 με τίτλο 'Ανάπτυξη των Ενεργειακών Κοινοτήτων στην Ελλάδα: Προκλήσεις και Προτάσεις'. Μπορείτε να βρείτε την έκθεση σε αυτό το link: http://electraenergy.coop/report_feb21/.

αμιγή, κύρια και κερδοσκοπική δραστηριότητα στον κλάδο της ενέργειας, οι οποίες δεν αντικατοπτρίζουν το συνεταιριστικό και ανοιχτό πνεύμα του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων). Για όλους εμάς προκύπτει εύλογο το ακόλουθο ερώτημα και παρακαλούμε για την απάντησή σας: Ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί η θέσπιση δύο κατηγοριών ενεργειακών κοινοτήτων;

Συγκεκριμένες Παρατηρήσεις

- **Άρθρο 4:** Συγκεκριμένα η παράγραφος 13α όπου ορίζεται ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός για Ενεργειακή Κοινότητα Πολιτών ή Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας ή Ενεργειακή Κοινότητα του ν. 4513/2018, προβλέπει τη δυνατότητα εγκατάστασης του σταθμού παραγωγής σε οποιαδήποτε Περιφέρεια, ανεξαρτήτως πού είναι οι εγκαταστάσεις κατανάλωσης και η έδρα της κοινότητας, οι οποίες δεν υποχρεούνται να βρίσκονται όλες στην ίδια Περιφέρεια, υπο την επιφύλαξη του άρθρου 6Γ του παρόντος, του άρθρου 47B του ν. 4001/2011 και του άρθρου 2 του ν. 4513/2018.

Θεωρούμε ότι η κάθε ενεργειακή κοινότητα θα πρέπει αποκλειστικά να δραστηριοποιείται στην Περιφέρεια στην οποία εδρεύει. Εξαιρέση αποτελούν οι ενεργειακές κοινότητες Αττικής, αποκλειστικά για έργα ενεργειακού συμψηφισμού, όπου και εισάγεται το κριτήριο της ομορότητας. Οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση ουσιαστικά δημιουργεί τις βάσεις για ανάπτυξη “εικονικών” ενεργειακών κοινοτήτων από μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες θα έχουν ως στόχο ό,τι ακριβώς γίνεται και τώρα, δηλαδή την ανάπτυξη και πάλι έργων ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ στη νησιωτική Ελλάδα, με το πρόσχημα και το μανδύα δήθεν μιας ενεργειακής κοινότητας.

Επιπλέον, η υλοποίηση έργων ΑΠΕ εντός της Περιφέρειας δραστηριοποίησης της ενεργειακής κοινότητας διασφαλίζει **την κοινωνική αποδοχή** των έργων αυτών, το οποίο αποτελεί κύριο εθνικό και ευρωπαϊκό ζητούμενο. Εν συνέχεια, τα έργα ΑΠΕ από ενεργειακές κοινότητες τείνουν να **σέβονται περισσότερο το τοπικό περιβάλλον**, καθώς οι ενδεχόμενες επιπτώσεις των αναπτυσσόμενων έργων αφορούν και επηρεάζουν άμεσα τους ίδιους. Σε περίπτωση που επιτραπεί η δυνατότητα εγκατάστασης έργων ΑΠΕ σε οποιαδήποτε Περιφέρεια, αφενός αυτομάτως αίρεται ο υποχρεωτικός και ζωτικής σημασίας δεσμός της ενεργειακής κοινότητας με το τοπικό περιβάλλον και αφετέρου δίνεται το πράσινο φως σε ιδιωτικές πρωτοβουλίες να εκμεταλλευτούν τον πολύτιμο διαθέσιμο ηλεκτρικό χώρο τόσο στα νησιά όσο και στην επαρχία της ηπειρωτικής Ελλάδας. Συνεπώς, είναι σημαντικό να διατηρηθεί ο δεσμός της ενεργειακής κοινότητας με το τοπικό περιβάλλον, προκειμένου να επιτευχθούν και περαιτέρω στόχοι όπως η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και η ενεργοποίηση της τοπικής κοινωνίας.

- **Άρθρο 6:** Θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθεί μία Ενιαία Υπηρεσία (One Stop Shop / HelpDesk) μέσω της οποίας το Υπουργείο να κεντροποιεί όλες τις σχετικές πληροφορίες για τις ΕΚΟΙΝ (τεχνικές, οικονομικές, νομικές κλπ), και στην οποία θα μπορούσαν να απευθύνονται οι ενδιαφερόμενοι πολίτες και σχετικοί φορείς. Η παροχή έγκυρης και ολοκληρωμένης πληροφόρησης για τις ΕΚΟΙΝ προς τους πολίτες προβλέπεται και στο άρθρο 22 της Οδηγίας ΕΕ 2018/2001.

- **Άρθρο 11:** Συγκεκριμένα, η 1η παράγραφος προβλέπει το δικαίωμα των τελικών καταναλωτών να συμμετέχουν σε "Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.), διατηρώντας παράλληλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν ως τελικοί πελάτες". Η 1η παράγραφος του άρθρου 22 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 ορίζει ακόμη ότι τελικοί καταναλωτές δύνανται να συμμετέχουν σε Κ.Α.Ε διατηρώντας παράλληλα τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις που έχουν ως τελικοί καταναλωτές "χωρίς να υπόκεινται σε όρους ή διαδικασίες που δεν αιτιολογούνται ή εισάγουν διακρίσεις, και θα απέτρεπαν τη συμμετοχή τους σε κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας". Το ανωτέρω εδάφιο εισάγει και διατυπώνει την αρχή της ανοικτής και εθελοντικής συμμετοχής που διέπει την λειτουργία των Κ.Α.Ε. και θα πρέπει να διατυπωθεί ρητά και στον ελληνικό νόμο όπως ακριβώς μεταφέρθηκε φωτογραφικά και το υπόλοιπο μέρος της συγκεκριμένης παραγράφου.

Η παράγραφος 4στ του άρθρου 22 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 που ρητά προβλέπει ότι "η συμμετοχή σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας είναι προσβάσιμη σε όλους τους καταναλωτές, περιλαμβανομένων των καταναλωτών από νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ή ευάλωτα νοικοκυριά", εκφράζει για ακόμη μία φορά την αρχή της ανοικτής και εθελοντικής συμμετοχής που διέπει την λειτουργία των Κ.Α.Ε. Στην ίδια κατεύθυνση, η Οδηγία στο Προοίμιο-παράγραφος 71 ορίζει πως οι Ενεργειακές Κοινότητες Ανανεώσιμων Πηγών πρέπει να λειτουργούν ανοιχτά, εθελοντικά και αυτόνομα. Ακόμη αναφέρει ρητά ότι "η συμμετοχή σε έργα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας θα πρέπει να είναι ανοιχτή σε όλα τα εν δυνάμει τοπικά μέλη με βάση αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις". Προκύπτει, λοιπόν, με σαφήνεια από τα ανωτέρω ότι η παράγραφος 4β του υπό συζήτηση άρθρου 11, όπου εισάγεται η δυνατότητα Κ.Α.Ε. αποκλειστικά επιχειρήσεων έρχεται, συνεπώς, σε ευθεία αντίθεση με τις ανωτέρω ευρωπαϊκές διατάξεις. Συνεπώς, είτε οι Κ.Α.Ε. είτε οι Ε.Κ.Π οι οποίες θα αποτελούνται αποκλειστικά από Μ.Μ.Ε. (ή Δήμους) (όπως προβλέπεται στην παράγραφο 4β) αντιβαίνουν στα ανωτέρω.

Παρακαλούμε να αρθεί η ανωτέρω παραβίαση της ευρωπαϊκής διάταξης καθώς και να συμπληρωθεί το ως άνω αναφερόμενο εδάφιο της 1ης παραγράφου του άρθρου 22 της υπο ενσωμάτωση Οδηγίας, που αναπαιολόγητα δεν έχει μεταφερθεί στο εν λόγω νομοσχέδιο.

Περαιτέρω, στην 2η παράγραφο και συγκεκριμένα στην περίπτωση (γ) αναφέρονται ως πιθανά μέλη της Κ.Α.Ε. οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.), χωρίς να καθίσταται σαφές εάν οι ΑΜΚΕ, οι ΚΑΛΟ, οι λοιποί συνεταιρισμοί δύνανται να αποτελέσουν μέλη μιας Κ.Α.Ε. Προκειμένου να αποσαφηνιστεί και να διασφαλιστεί η συμπερίληψή τους προτείνουμε την αντικατάσταση του όρου "Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.)" με τον όρο 'νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου', ακριβώς για να διασφαλίσουμε τη συμμετοχή των ανωτέρω στις Κ.Α.Ε.

Θεωρούμε προβληματική την παράγραφο 4 η οποία θέτει ως ελάχιστο αριθμό μελών τα 60 για την ίδρυση Κ.Α.Ε., καθώς αυτό θα καθιστούσε εξαιρετικά δύσκολο, έως αδύνατο, τη σύσταση ενεργειακών κοινοτήτων από ομάδες πολιτών. Σπάνια μία κοινότητα ξεκινάει με 60 μέλη, σχεδόν πάντα ο πυρήνας είναι μία μικρότερη ομάδα π.χ. 5-10 ατόμων η οποία ξεκινάει την πρωτοβουλία. Αντιλαμβανόμαστε ότι ο σκοπός της αύξησης του αριθμού των μελών αποσκοπεί στην αντιμετώπιση του ζητήματος εκμετάλλευσης του νομικού σχήματος από ιδιώτες επενδυτές, σε κάθε περίπτωση, όμως, η προϋπόθεση των 60 μελών θα λειτουργήσει

ως ανασταλτικός και μάλλον αποτρεπτικός παράγοντας και για τη δημιουργία νέων αυθεντικών ενεργειακών κοινοτήτων, που αναδύονται από πολίτες και την ανάγκη αυτών να βοηθήσουν την τοπική κοινότητά τους.

Για παράδειγμα, η Μινώα Ενεργειακή Κοινότητα, η μεγαλύτερη αυτή τη στιγμή στη χώρα, ξεκίνησε με 38 ιδρυτικά μέλη. Θα μπορούσε αντ' αυτού να οριστεί ο ελάχιστος αριθμός σε 15-20 και αντίστοιχα να μειωθεί και ο ελάχιστος αριθμός μελών για τις νησιωτικές περιοχές με πληθυσμό κάτω από 3.100 κατοίκους. Η προϋπόθεση ύπαρξης τουλάχιστον 60 μελών θα μπορούσε να διατηρηθεί μόνον για την ένταξη της ενεργειακής κοινότητας σε εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης και προκειμένου να είναι επιλέξιμη η ΕΚΟΙΝ για ειδικά προνόμια (όπως π.χ., λειτουργικές ενισχύσεις), ώστε να εξασφαλίζεται και να ανταμείβεται η ευρεία κοινωνική συμμετοχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το ίδιο προτείνουμε και για τις Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών.

Επίσης, στην παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου εισάγεται η απαγόρευση ένταξης μέλους Κ.Α.Ε. σε άλλη Κ.Α.Ε. ή Ε.Κ.Π. που ασκεί τις ίδιες δραστηριότητες και δραστηριοποιείται στην ίδια Περιφέρεια. Αντιλαμβανόμαστε το σκοπό περιορισμού συμμετοχής μελών σε διαφορετικές Κ.Α.Ε. που δραστηριοποιούνται εντός της ίδιας Περιφέρειας και συγκεκριμένα για την αποτροπή καταστρατήγησης του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων, εν προκειμένω όμως με το παρόν νομοσχέδιο εισάγονται 2 νέοι ορισμοί ενεργειακών κοινοτήτων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς τομείς, γεγονός που επιτάσσει τη διαφορετική αντιμετώπιση των πραγμάτων και την προσθήκη συγκεκριμένων κριτηρίων.

Ειδικότερα, οι Κ.Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος, δύνανται να αναπτύσσουν έργα για παραγωγή, κατανάλωση, αποθήκευση και πώληση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αντίθετα, για τις Ε.Κ.Π., σύμφωνα με το άρθρο 54 του παρόντος, θεσπίζεται ένα ευρύτερο πλαίσιο πιθανών δραστηριοτήτων, και συγκεκριμένα, παραγωγή, ιδιοκατανάλωση ή πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, αποθήκευση, διανομή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, σωρευτική εκπροσώπηση, παροχή ευελιξίας και εξισορρόπησης, καθώς και παροχή υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης, φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και άλλων υπηρεσιών ενέργειας στα μέλη της.

Από τα παραπάνω, προκύπτει με σαφήνεια, ότι μια Ε.Κ.Π. μπορεί να αναπτύσσει περισσότερες και διαφορετικού αντικειμένου δραστηριότητες, σε αντίθεση με το πλαίσιο δραστηριοτήτων μιας Κ.Α.Ε. Θεωρούμε και κρίνουμε απαραίτητο, λοιπόν, να επιτραπεί η δυνατότητα συμμετοχής ενός μέλους Κ.Α.Ε. σε μία Ε.Κ.Π που δραστηριοποιείται στην ίδια Περιφέρεια, καθώς μέλος μιας Κ.Α.Ε., η οποία δεν θα μπορεί να αναπτύσσει έργα διανομής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, παροχής υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης, σωρευτική εκπροσώπηση κ.τ.λ., θα πρέπει να μπορεί να ενταχθεί ως μέλος σε μία Ε.Κ.Π. της ίδιας Περιφέρειας που δραστηριοποιείται στους ανωτέρω τομείς. Ειδάλλως, τίθεται ένας περιορισμός άνευ αιτίας.

Στην ίδια κατεύθυνση, θα πρέπει να αρθεί και ο αντίστοιχος περιορισμός που εισάγεται για τα μέλη των Ε.Κ.Π. στο άρθρο 54 του παρόντος. Τα μέλη των Ε.Κ.Π. θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ενταχθούν σε Κ.Α.Ε. της ίδιας Περιφέρειας, καθώς από το ίδιο το γράμμα του νόμου δεν ταυτίζονται οι δραστηριότητες αυτών.

Τα ανωτέρω, συμβαδίζουν, άλλωστε, και τη διάταξη των άρθρων 11 παράγραφος 9 και 52 παράγραφος 9 του παρόντος, όπου προβλέπεται η δυνατότητα συμμετοχής μελών των ΕΚοιν του ν. 4513 σε Κ.Α.Ε. της ίδιας Περιφέρειας και σε Ε.Κ.Π. της ίδιας Περιφέρειας

αντίστοιχα. Σε διαφορετική περίπτωση, δεν δικαιολογείται η διαφορετική αντιμετώπιση των ανωτέρω καθ' όλα όμοιων περιπτώσεων.

Ακόμη, σε συνέχεια των παραπάνω, και καθώς αντιλαμβανόμαστε ότι θα πρέπει να τεθεί ένας περιορισμός στην συμμετοχή μελών σε πολλαπλές Κ.Α.Ε. ή Ε.Κ.Π., προτείνουμε να επιτρέπεται η συμμετοχή ενός μέλους **σε μία μόνο Κ.Α.Ε. και σε μία μόνο Ε.Κ.Π. που δραστηριοποιούνται εντός της ίδιας Περιφέρειας** καθώς εξ ορισμού δεν δραστηριοποιούνται στους ίδιους τομείς. Όμως, για την αποφυγή καταστρατήγησης του θεσμού και αποτροπής του προηγούμενου φαινομένου εκμετάλλευσης αυτού, **η τήρηση του ορίου συμμετοχής ενός μέλους μόνον σε μια Κ.Α.Ε. και μόνον σε μία Ε.Κ.Π.** της ίδιας Περιφέρειας θα πρέπει να ελέγχεται από τον αρμόδιο ελεγκτικό μηχανισμό, τη θέσπιση του οποίου κρίνουμε άκρως απαραίτητη.

Προτείνουμε να ειπωθεί πιο καθαρά ότι ο ορισμός των ενεργειακών κοινοτήτων είναι έννοια του ενωσιακού δικαίου, και η δυνατότητα ίδρυσης Κ.Α.Ε. που δεν απευθύνονται σε πολίτες (και μάλιστα με διάφορα νομικά πρόνομια) αντιβαίνει στον ορισμό αυτό [2 παρ. 11 α) Οδηγίας 2019/944, 2 σημείο 16 Οδηγίας 2018/2001]. Επιπροσθέτως, η παρ. 4 [του νέου άρθ. 6Γ ν. 3468/2006 (όπως προστίθεται με το άρθ. 11 του νσχ.) εμποδίζει την αυτόνομη πρόσβαση των πολιτών σε Κοινότητες Κ.Α.Ε. Και αυτό διότι θεσπίζει μία κυμαινόμενη ελάχιστη συμμετοχή, που δημιουργεί εμπόδια για την πρόσβαση των πολιτών σε Κ.Α.Ε. Πράγματι, η προσθήκη ενός πολίτη στις Κ.Α.Ε. των σημείων (β) και (γ) οδηγεί σε αύξηση της ελάχιστης συμμετοχής, και δυσχεραίνει σημαντικά την ίδρυση της Κ.Α.Ε. Για τους λόγους αυτούς, αντιβαίνουν στο δικαίωμα «ανοικτής και εθελοντικής συμμετοχής» σε ΟΛΕΣ τις ενεργειακές κοινότητες [2 παρ. 18 Οδηγίας 2018/2001], θέσπισης «ευνοϊκού» θεσμικού πλαισίου για ενεργειακές κοινότητες πολιτών (16 παρ. 1 α) Οδηγίας 2019/944), προσβασιμότητας σε όλους τους καταναλωτές [22 παρ. 4 ε) Οδηγίας 2018/2001], στην υποχρέωση θέσπισης διαδικασιών «που δεν επιφέρουν διακρίσεις και είναι δίκαιες» (16 παρ. 1 ε) Οδηγίας 2019/944), και στην απαγόρευση διαδικασιών «που δεν αιτιολογούνται ή εισάγουν διακρίσεις, και θα απέτρεπαν τη συμμετοχή» όλων των τελικών πελατών στις κοινότητες αυτές [22 παρ. 1 Οδηγίας 2018/2001].

- **Άρθρο 13:** οι προβλεπόμενες δραστηριότητες για τις ΚΑΕ να περιλαμβάνουν επιπλέον και εξοικονόμηση, προμήθεια, αποδοτικότητα, καθώς και υπηρεσίες ευελιξίας (πχ αποθήκευση, υπηρεσίες απόκρισης ζήτησης, κλπ).

Σε ό,τι αφορά στις υπηρεσίες ευελιξίας και συγκεκριμένα της απόκρισης ζήτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2c του άρθρου 22 της Ευρωπαϊκής οδηγίας για τις ΑΠΕ, οι ΚΑΕ πρέπει να έχουν πρόσβαση σε όλες τις αγορές ενέργειας. Η συγκεκριμένη παράγραφος έχει εξάλλου ενσωματωθεί και στο νομοσχέδιο. Κατ' επέκταση οι ΚΑΕ δεν πρέπει να αποκλείονται από αγορές εξισορρόπησης και αγορές ευελιξίας (πχ local flexibility markets). Για να έχουν άμεση ή έμμεση πρόσβαση σε αυτές τις αγορές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα, μεταξύ άλλων, να αναπτύσσουν και υπηρεσίες απόκρισης ζήτησης (είτε implicit, είτε explicit demand response). Επιπλέον, σύμφωνα με την παράγραφο 2α της οδηγίας οι ΚΑΕ θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να πωλούν ενέργεια και μέσω PPAs. Αυτονόητη θα πρέπει να θεωρείται και η δυνατότητα, καθώς και η ενθάρρυνση, των ΚΑΕ να αναπτύσσουν έργα και υπηρεσίες εξοικονόμησης. Τα έργα αυτά μάλιστα πρέπει να προηγούνται των έργων

ενεργειακού συμψηφισμού ώστε να μειώνονται όσο το δυνατόν περισσότερο οι ενεργειακές ανάγκες και καταναλώσεις, πριν προχωρήσει η ΚΑΕ στον σχεδιασμό και τις διαστασιολογήσεις των έργων.

Είναι σαφές ότι οι ΚΑΕ έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν με βέλτιστο τρόπο τοπικούς ανανεώσιμους πόρους για παραγωγή καθαρής ενέργειας, καθώς και να αξιοποιήσουν το συμπεριληπτικό και δημοκρατικό μοντέλο οργάνωσης και διακυβέρνησής τους ώστε να διαχειριστούν την παραγόμενη ενέργεια με τον πιο αποδοτικό τρόπο. Οι ΚΑΕ έχουν επίσης τη δυνατότητα να συμβάλουν στην ενεργειακή μετάβαση ακολουθώντας τις Ευρωπαϊκές στρατηγικές, οι οποίες καλούν για μια ολιστική προσέγγιση στην οποία η εξοικονόμηση ενέργειας έχει πρωτεύοντα ρόλο. Στην κατεύθυνση αυτή, τόσο η εξοικονόμηση ενέργειας, όσο και η διαχείριση της παραγόμενης ενέργειας, αποτελούν δραστηριότητες οι οποίες δεν δύνανται να διαχωρίζονται από αυτές της παραγωγής ενέργειας.

Στην ίδια κατεύθυνση, άλλωστε, **κινείται και η Ευρωπαϊκή Ένωση**. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Fit for 55 Package επί του παρόντος αναθεωρούνται η Οδηγία για τις ΑΠΕ, η Οδηγία για την Ενεργειακή Απόδοση και η Οδηγία για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων και σε όλες τις άνω αναφερόμενες γίνεται ιδιαίτερη μνεία στις Κ.Α.Ε. Προκύπτει με σαφήνεια, λοιπόν, ότι οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί προωθούν τις Κ.Α.Ε. και τους επιτρέπουν να ασχολούνται με δραστηριότητες πέρα από έργα ανανεώσιμων πηγών, όπως είναι η ενεργειακή απόδοση και ανακαίνιση κτιρίων. Συγκεκριμένα, οι Οδηγίες αυτές είναι σε προχωρημένο στάδιο των διαπραγματεύσεων (δεν έχουν ψηφιστεί ακόμα, οπότε δεν είναι τελικό το κείμενο) και οι αναφορές στις Κ.Α.Ε. βρίσκονται στα άρθρα 15α της Οδηγίας για τις ΑΠΕ, άρθρο 8 της Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση και άρθρα 2, 3, 9α(7), 15(8) και 16(3) της Οδηγίας για Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων.

Σημείωση: Παρότι οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών δεν έχουν κάποιους από τους παραπάνω περιορισμούς δραστηριοτήτων έχουν άλλους περιορισμούς. Πχ στις δραστηριότητές τους δεν συμπεριλαμβάνεται η επεξεργασία βιομάζας και η παροχή βιοαερίου κλπ. Επιπλέον, ενδεχομένως οι ενεργειακές κοινότητες πολιτών να μην έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις και κίνητρα που θα σχεδιαστούν για τις ΚΑΕ.

- **Άρθρο 16:** Το μητρώο των ΕΚΟΙΝ θα πρέπει να επεκταθεί και σε λειτουργία “μετοχολογίου”, καταγράφοντας το ποσοστό των συνεταιριστικών μερίδων που αντιστοιχεί σε κάθε μέλος, ώστε να ελέγχεται ότι τηρείται ο νόμος που ορίζει όριο 20% στην συνεταιριστική μερίδα. Το ποσοστό αυτό θα πρέπει να ελέγχεται ότι τηρείται και στη συμμετοχή στα έργα παραγωγής, είτε είναι πώλησης είτε συμψηφισμού.
- **Άρθρο 18:** Σχετικά με την παράγραφο 2, θεωρούμε πως ο τρόπος διανομής των πλεονασμάτων χρήσης θα πρέπει να παραμείνει στην ευχέρεια της Γενικής Συνέλευσης, όπως ακριβώς ισχύει και στα πλαίσια του νόμου 4513/2018. Ο οποιοσδήποτε περιορισμός πρακτικά ναρκοθετεί τη δυνατότητα αναζήτησης χρηματοδότησης από τις ενεργειακές κοινότητες για την υλοποίηση εμπορικών έργων μεγάλου μεγέθους. Η έως τώρα εμπειρία μας απο το πεδίο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η θέσπιση κατώτατου ορίου (60 μέλη) για πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις και ειδικά κίνητρα αποτελεί επαρκές μέτρο για τη διασφάλιση της ανοιχτής συμμετοχής και την προτεραιοποίηση του περιβαλλοντικού,

οικονομικού και κοινωνικού οφέλους για τις τοπικές κοινωνίες, έναντι του χρηματικού κέρδους για μικρές ομάδες ιδιωτών.

- **Άρθρο 20:** Σχετικά με την παράγραφο 5, η οποία εισάγει την απαγόρευση της δυνατότητας συγχώνευσης της Κ.Α.Ε. Θεωρούμε πως είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η δυνατότητα συγχώνευσης δύο ή περισσότερων Κ.Α.Ε που δραστηριοποιούνται εντός της ίδιας Περιφέρειας, όπως ακριβώς προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 5 του ν. 4513/2018, καθώς αποτελεί δικλίδα ασφαλείας για τη συνέχιση λειτουργίας των Κ.Α.Ε που κινδυνεύουν να λυθούν (π.χ., σε περίπτωση μείωσης του ελάχιστου αριθμού μελών τους). Περαιτέρω, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα συγχώνευσης αλλά και η δυνατότητα απορρόφησης ΕΚοιν του νόμου 4513/2018 από Κ.Α.Ε. που δραστηριοποιείται εντός της ίδιας Περιφέρειας.
- **Άρθρο 21:** Θεωρούμε πως πρέπει να αποσαφηνιστούν οι παράγραφοι 2 και 3 όσον αφορά στη διαφανή συνεργασία των Διαχειριστών με τις ΕΚΟΙΝ: να εξηγηθούν αναλυτικά οι όροι δηλαδή του πώς οι αρμόδιοι Διαχειριστές θα διευκολύνουν το συλλογικό ενεργειακό συμφητισμό εντός συγκεκριμένων χρονικών πλαισίων και με διαφάνεια ως προς τη διαθεσιμότητα του δικτύου. Θα ήταν επίσης χρήσιμο να διευκρινιστεί πώς πρόκειται να υλοποιηθεί το μοντέλο του ταυτοχρονισμού (ειδικά για τις ΕΚΟΙΝ), καθώς και αν θα συνεχίσει να επιτρέπεται σε μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις που είναι ήδη μέλη σε ΕΚΟΙΝ που ιδρύθηκαν με τον ν.4513/2018 να συμμετάσχουν σε έργα εικονικού ενεργειακού συμφητισμού.
- **Άρθρο 22:** Σχετικά με την 1η παράγραφο, όπου προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης Ένωσης Κ.Α.Ε, είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η δυνατότητα σχηματισμού Ένωσης σε τοπικό επίπεδο, ήτοι να διατηρηθεί η προϋπόθεση της ύπαρξης κοινής έδρας σε επίπεδο Περιφέρειας που εισήγαγε ο νόμος 4513/2018, η οποία ανταποκρίνεται και στον εν γένει συλλογικό τρόπο οργάνωσης των συνεταιριστικών σχημάτων. Προτείνουμε, όμως, τη μείωση του ελάχιστου αριθμού των Κ.Α.Ε που απαιτείται για τη δημιουργία της Ένωσης σε τρεις (3) τουλάχιστον Κ.Α.Ε, προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξή τους και σε επίπεδο επαρχίας, όπου συναντώνται λιγότεροι ενεργειακοί συνεταιρισμοί ανά Περιφέρεια. Συγκεκριμένα, προτείνουμε την ακόλουθη διατύπωση της διάταξης: "Τρεις (3) τουλάχιστον Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.) που έχουν την έδρα τους στην ίδια Περιφέρεια μπορούν να συστήσουν Ένωση Κ.Α.Ε. με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους."

Ένας επιπλέον προβληματισμός είναι ο κατακερματισμός ενώσεων και ομοσπονδιών ανα κατηγορία (ΕΚΟΙΝ νομού 4513, ενεργειακές κοινότητες ΑΠΕ και ενεργειακές κοινότητες πολιτών). Καθώς και οι τρεις κατηγορίες έχουν σε μεγάλο βαθμό κοινούς στόχους και ανάγκες, η δικτύωση και η εκπροσώπηση των ενεργειακών κοινοτήτων αποτελούν δραστηριότητες κομβικής σημασίας. Οι ενώσεις και η ομοσπονδία θα έχουν καταλυτικό ρόλο σε αυτές - όπως εξάλλου συμβαίνει και σε άλλες μορφές αστικών και αγροτικών συνεταιρισμών. Προτείνεται να δοθεί η δυνατότητα δημιουργίας ενώσεων και ομοσπονδιών όπου θα μπορούν να συμμετέχουν ενεργειακές κοινότητες και απο τις τρεις κατηγορίες και όχι η κάθε κατηγορία να έχει τις δικές τις ενώσεις και ομοσπονδίες.

- **Άρθρο 23:** Θεωρούμε θετική την ετήσια αξιολόγηση των φραγμών που αντιμετωπίζουν οι ΕΚΟΙΝ, όπως ορίζει τόσο το άρθρο 22(3) της Οδηγίας 2018/2001 όσο και το άρθρο 59(1)(z) της Οδηγίας 2019/944. Επισημαίνουμε ότι το ΚΑΠΕ, ως αρμόδιος φορέας για αυτή την αξιολόγηση, θα πρέπει να βρίσκεται σε συνεχή και δομημένο διάλογο με ΕΚΟΙΝ και να δίνεται χώρος για την ενσωμάτωση των σχολίων τους. Αναμένουμε επίσης, βάσει του Άρθρου 22(5) της Οδηγίας 2018/2001, να αντικατοπτρίζεται στο αναθεωρημένο ΕΣΕΚ (2023) η πρόοδος της χώρας ως προς την άρση φραγμών που αντιμετωπίζουν οι ΕΚΟΙΝ, και τα αντίστοιχα υποστηρικτικά μέτρα που έχουν τεθεί.

Αντίστοιχα πρέπει να οριστεί μία υπηρεσία η οποία να επιβλέπει το αν και κατά πόσο οι ΕΚΟΙΝ λειτουργούν βάσει της νομοθεσίας - δηλαδή με στόχο τα περιβαλλοντικά/κοινωνικά οφέλη, καθώς και το πώς διακυβερνώνται και το πώς διαμοιράζουν τα πλεονάσματά τους (αντίστοιχα παραδείγματα εθνικών ελεγκτικών αρχών συναντώνται μεταξύ άλλων στη Λιθουανία και τη Σουηδία³).

- **Άρθρο 24:** Θεωρούμε και κρίνουμε απαραίτητο πως οποιοδήποτε μέτρο οικονομικής στήριξης (π.χ., στην παρ. 4 κάποιο πρόγραμμα επιδοτήσεων) προς τις ΕΚΟΙΝ πρέπει να συνοδεύεται από αυστηρά κοινωνικά και ποιοτικά κριτήρια, όπως η ελάχιστη συμμετοχή φυσικών προσώπων, ή/και η συμμετοχή ενεργειακά φτωχών νοικοκυριών, καθώς και ειδικά τα έργα ενεργειακού συμψηφισμού. Μόνον με αυτόν τον τρόπο καθίσταται εφικτή η προστασία και η ενίσχυση των αυθεντικών πρωτοβουλιών, που εκπροσωπούν τις τοπικές κοινότητες και τις ανάγκες αυτών, ενώ παράλληλα αποτρέπεται ο κίνδυνος εκμετάλλευσης των οικονομικών κινήτρων από ιδιώτες επενδυτές με αυτοσκοπό την κερδοφορία. Καθώς γνωρίζουμε πως η συνολική πρόθεσή σας είναι η ενίσχυση των θεσμού αλλά και η προστασία του από τις παραπάνω κακόβουλες ιδιωτικές πρωτοβουλίες, παρακαλούμε να ορίσετε τα ως άνω κοινωνικά και ποιοτικά κριτήρια ως προϋποθέσεις λήψης των εν λόγω οικονομικών ενισχύσεων προκειμένου να διασφαλίσουμε την απρόσκοπτη λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων, χωρίς να επαναληφθούν τα ίδια φαινόμενα, όπως άλλωστε ήδη εφαρμόζεται και σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη μέλη.

Επίσης, αν τελικά δημιουργηθούν ξεχωριστοί ορισμοί για τις ΕΚΟΙΝ, τα καθεστώτα στήριξης θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τις ΕΚΟΙΝ του ν.4513/2018. **Αν δεν υπάρξουν ίδια μέτρα στήριξης προς τις ΕΚΟΙΝ των δύο νόμων θα έχουμε αθέμιτο ανταγωνισμό εις βάρος των ΕΚΟΙΝ του ν. 4513/2018.** Η παρούσα προγραμματική περίοδος 2021-2027 ανοίγει άνευ προηγουμένου ευκαιρίες χρηματοδότησης για ενεργειακές κοινότητες (Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Δίκαιης Μετάβασης, Ανθεκτικότητας), αλλά η όποια δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να τηρεί αυστηρά κοινωνικά και συμμετοχικά κριτήρια.

Επισημαίνουμε ως θετικές τις παρακάτω προσθήκες στην 1η παράγραφο του άρθρου 24 και συγκεκριμένα την κατά προτεραιότητα χορήγηση της Βεβαίωσης Παραγωγού για σταθμούς ΑΠΕ, την περιβαλλοντική αδειοδότηση, την έκδοση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας, αλλά θα πρέπει να τονιστεί και να προστεθεί η απόλυτη και απεριόριστη προτεραιότητα ισχύει ανεξαρτήτως ισχύος και τεχνολογίας (αιολικά, φωτοβολταϊκά,

³ <https://www.rescoop.eu/news-and-events/press/energy-communities-under-the-clean-energy-package>

υβριδικοί σταθμοί, σταθμοί αποθήκευσης) των έργων που αναπτύσσονται από τις Κ.Α.Ε., το οποίο θεωρούμε κρίσιμο προκειμένου να συμπεριληφθούν όλες οι πιθανές δραστηριότητες αυτών. Ειδικότερη αναφορά για την αδειοδότηση των ανωτέρω έργων θα πρέπει να γίνει και στον Κανονισμό Αδειών.

Στην ίδια κατεύθυνση, εκτιμούμε ως θετική και απολύτως απαραίτητη την ένταξη των Κ.Α.Ε. στον εκάστοτε αναπτυξιακό νόμο, ως διακριτική μορφή συνεταιριστικής οργάνωσης, αλλά θα πρέπει να προβλεφθεί περαιτέρω και συγκεκριμένα είτε στον εν λόγω νόμο είτε μετέπειτα στον αναπτυξιακό νόμο ότι όλα τα έργα των Κ.Α.Ε. για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, αποθήκευση, διαχείριση, εξοικονόμηση και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας είναι επιλέξιμα προς ένταξη στον αναπτυξιακό νόμο, ανεξαρτήτως μεγέθους, τεχνολογίας και πλαισίου λειτουργίας (πώληση ή συμψηφισμός). Θετικά κρίνεται ακόμη και η απάλειψη της υποχρέωσης των εγγυητικών επιστολών και του τέλους υποβολής αίτησης για Βεβαίωση Παραγωγού στη ΡΑΕ και Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης στους αρμόδιους διαχειριστές.

Κρίνεται όμως αναγκαία η απάλειψη όλων των απολύτως ανέφικτων προθεσμιών που προβλέπονται στους Κανονισμούς Αδειών Παραγωγής και Βεβαίωσης Παραγωγής για την υποβολή Μ.Π.Ε. και για την υλοποίηση των έργων. Η διατήρησή τους θα κάνει αδύνατη την ανάληψη έργων ΑΠΕ από ΚΑΕ. Περαιτέρω, οι Κ.Α.Ε. θα πρέπει να λάβουν εγγυημένη τιμή πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, ειδικά για τα έργα αποθήκευσης και τους υβριδικούς σταθμούς και, τέλος, να έχουν βασικό λόγο στη σχεδίαση των συστημάτων παραγωγής και διαχείρισης ενέργειας στις γεωγραφικές ενότητες στις οποίες δραστηριοποιούνται, με την επιφύλαξη τεκμηρίωσης της τεχνικής αρτιότητας και της οικονομικής ανταγωνιστικότητας των προτεινόμενων από μέρους τους τεχνολογιών, ώστε η σχεδίαση να υλοποιείται από τη βάση. Τέλος, ζητούμε απαλλαγή από το Τέλος Επιτηδεύματος για τις ΕΚΟΙΝ, όπως αυτή ισχύει για ΚΟΙΝΣΕΠ και αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Η παράγραφος 8 του άρθρου 24 να ισχύει και για τις ενεργειακές κοινότητες πολιτών.

- **Άρθρο 28:**

Παράγραφος 2γ: να προστεθούν και πολύ μικρές επιχειρήσεις με επαγγελματικές παροχές στη ΧΤ μέχρι ενός συγκεκριμένου ορίου (πχ επαγγελματικές παροχές μέχρι 85 kVA). Είναι μια πολύ σημαντική κατηγορία η οποία αφορά κυρίως σε μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν φυσικές προεκτάσεις των νοικοκυριών-μελών των ΚΑΕ.

Παράγραφος 6: Θεωρούμε θετικό πως απαλείφεται η ανάγκη για εκπροσώπηση όλων των παροχών παραγωγής και καταναλώσεων από κοινό προμηθευτή για τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, εναρμονίζοντας έτσι τον ελληνικό νόμο με το Ευρωπαϊκό δικαίωμα του καταναλωτή να επιλέγει πάροχο ελεύθερα και με τα ελάχιστα κόστη μετάβασης. Επισημαίνουμε πως η διαδικασία του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού θα πρέπει να προκαλεί την ελάχιστη δυνατή πρόσθετη πολυπλοκότητα και κόστος διαχείρισης για την ΕΚΟΙΝ και τα μέλη τους στα πρότυπα του ενεργειακού συμψηφισμού μεμονωμένων καταναλωτών.

- **Άρθρο 30:** Θεωρούμε πολύ θετική την παράγραφο 1 που επιτρέπει τον εικονικό συμψηφισμό σε άτομα που μένουν στην ίδια πολυκατοικία, χωρίς να δημιουργηθεί ΕΚΟΙΝ.

Πιστεύουμε πως αυτό το μέτρο θα αποτελέσει καταλυτικό παράγοντα για την εξάπλωση της ενεργειακής δημοκρατίας, καταπολεμώντας έτσι και την ενεργειακή φτώχεια. Κρίνουμε απαραίτητο όμως να διασαφηνιστεί αν θα υπάρχει περιορισμός στη χωροθέτηση των μονάδων παραγωγής ενέργειας (π.χ., αν ένα φωτοβολταϊκό θα πρέπει να είναι εγκατεστημένο στο ίδιο κτήριο).

- **Άρθρο 31:** Ζητούμε να **προβλεφθεί ρητά** ότι Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης, Συμβάσεις Σύνδεσης και γενικά διαδικασίες αδειοδότησης και κατασκευής έργων εικονικού ενεργειακού συμφητισμού σε εξέλιξη από ΕΚΟΙΝ του νόμου 4513 **δεν θα επηρεαστούν αρνητικά σε κανένα σημείο της αδειοδοτικής διαδικασίας και της λειτουργίας τους από τις μεταβατικές διατάξεις.**
- **Άρθρο 51:** Εξ ορισμού οι Ε.Κ.Π αποτελούν αστικούς συνεταιρισμούς που διέπονται από τον νόμο 1667/1986 και αναλογικά, όπως και οι Κ.Α.Ε, θα πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με τις συνεταιριστικές αρχές. Αντίστοιχα, λοιπόν, θα πρέπει να λειτουργεί με γνώμονα την αρχή της ισότητας των μελών και τη συμμετοχή αυτών στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο, ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του νόμου 1667/1986 και όπως έχει ήδη προβλεφθεί για τις Κ.Α.Ε.
- **Άρθρο 52:** Το Άρθρο 2(11) της Οδηγίας 2019/944 προβλέπει την ανοιχτή και εθελοντική συμμετοχή των πολιτών σε ενεργειακές κοινότητες, καθώς και τον ουσιαστικό δημοκρατικό έλεγχο τους από πολίτες. Οι ενεργειακές κοινότητες **αποκλειστικά** επιχειρήσεων (παράγραφος 3β) ή Δήμων αντιβαίνουν σε αυτή τη λογική.
- **Άρθρο 54:** Να προστεθεί ότι η ιδιότητα του μέλους ΕΚΠ δεν καθιστά υποχρεωτική την ασφάλιση στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.
- **Άρθρο 60:** Σχετικά με την παράγραφο 5, η οποία εισάγει την απαγόρευση της δυνατότητας συγχώνευσης της Ε.Κ.Π., θεωρούμε πως είναι απαραίτητο να διατηρηθεί η δυνατότητα συγχώνευσης δύο ή περισσότερων Ε.Κ.Π. που δραστηριοποιούνται εντός της ίδιας Περιφέρειας, όπως ακριβώς προβλέπεται στο άρθρο 9 παράγραφος 5 του ν. 4513/2018, καθώς αποτελεί δικλίδα ασφαλείας για τη συνέχιση λειτουργίας των Ε.Κ.Π. που κινδυνεύουν να λυθούν (π.χ., σε περίπτωση μείωσης του ελάχιστου αριθμού μελών τους). Περαιτέρω, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα συγχώνευσης αλλά και η δυνατότητα απορρόφησης ΕΚοιν του νόμου 4513/2018 από Ε.Κ.Π. που δραστηριοποιείται εντός της ίδιας Περιφέρειας.

Συνολικά αξιολογούμε ως θετική την πρόθεση του ΥΠΕΝ να ενσωματώσει πλήρως τις Οδηγίες REDII & IEMD, και ως εκ τούτου χαιρετίζουμε τα επιμέρους θετικά σημεία του παρόντος νομοσχεδίου. **Επισημαίνουμε όμως την αντιπαράθεσή μας σχετικά με την εισαγωγή 2 νέων ορισμών για ενεργειακές κοινότητες, ειδικά εφόσον υπάρχει ήδη ένα λειτουργικό νομοθετικό πλαίσιο, βάσει του οποίου έχουν ιδρυθεί 1400 ΕΚΟΙΝ.** Οι νέοι ορισμοί (Άρθρα 11 & 52) ενδέχεται να δημιουργήσουν ακόμα περισσότερα γραφειοκρατικά κωλύματα, καθώς και περαιτέρω καταστρατήγηση του θεσμού από ιδιωτικά συμφέροντα.

Οργανισμοί / Φορείς / Ενεργειακές Κοινότητες

(με αλφαβητική σειρά)

Ενεργειακή Κοινότητα Ανατολικής Κρήτης (Μινώα Ενεργειακή Κοινότητα)

Ενεργειακή Κοινότητα Αττικής

Ενεργειακή Κοινότητα Καρδίτσας

Ενεργειακή Κοινότητα ΚΟΙΝΕΡΓΕΙΑ

Ενεργειακή Κοινότητα Σάμου

Ενεργειακή Κοινότητα Σίφνου

Ενεργειακή Κοινότητα Υπερίων

Ενεργειακή Κοινότητα Collective Energy

Ερευνητική Ομάδα Smart RUE του εργαστηρίου Σ.Η.Ε., Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Οργάνωση ELECTRA ENERGY

Greenpeace Greece

WWF Ελλάς